

Pravda a víra

→ *Promluva Satja Sái Báby z 25. prosince 1986* ←

Satjam džňánam anantam brahma (Pravda, moudrost, *brahma* bez počátku a konce). *Brahma* se zprvu projevilo jako *ákáša* (prostor), *ákáša* se zhutnila jako *váju* (vzduch), ze vzduchu se vynořil oheň, charakterizovaný teplem a energií, oheň zrodil vodu a z vody se vytvořila pevná hmota, země. Na zemi vyrostly rostliny a poskytly člověku potravu. Tato linie spojuje člověka s *brahma* a neustále ho přitahuje zpět k jeho dávnému zdroji.

Hrubé tělo člověka, vyživované potravou, nese jemné duševní tělo, jemnější intelektuální, které obsahuje ještě jemnější *ánandu* – nejhlubší radost, nejniternější touhu v člověku. Vývoj od hrubého hmotného těla, které závisí na jídle, přes složené obaly *prány*, mysli a intelektu až do jádra *ánandy*, je nejvyšší dobro lidské existence.

Lidské bytosti se většinou zabývají jen potravním obalem, obalem dechu a obalem duševním, nemají schopnost překročit neklid a přání mysli, ani vzpomínek, které jsou v ní uloženy. Jsou více podporovány instinktem a pudy, než intelektem, který člověku umožňuje rozlišovat a odložit to, co je škodlivé a bezcenné. Jedině člověk může tuto schopnost používat a rozhodovat o zaměření svých činů, které ho povedou k *ánandě*. On ji však používá zřídka a má z ní jen malý prospěch. Ztrácí se v množství přání a místo *ánandy* má zklamání a beznaděj. *Ánanda* (blaženost), k níž je vybaven a oprávněn, mu uniká. *Ánanda* je božství. Člověk je lapen do víru světského proudění, opomíjí a zapomíná na své vrozené touhy a potřebu nabýt vědomí vnitřního božství.

Osud národa nebo společenství závisí na morálním jádru lidí. Jejich charakter musí být pevně zakořeněn ve víře a pravdě. Pravda se musí projevovat jako jednota myšlenky, slova a činu. Ježíš ve svém učení zdůrazňoval důležitost víry a nebezpečí přetvářky. Spojení dlaní a pozdravení (*namaskár*) je skutkem odevzdání myšlenky a mluvy. Pozdravení „*salám*“ je symbolem odevzdání všech tří.

Ježíš prohlašoval, že Bůh je všemocný a všudypřítomný, Jediný bez druhého. Jeho učení se musí vykládat, chápat a dodržovat z univerzálního hlediska. Tento koncept Boha se nedá zúžit do uzavřeného hlediska mysli. Ve světě, rozdrobeném do racionálních a náboženských celků, je třeba pěstovat velkorysost a otevřenost srdce. Omezenost způsobuje třenice a spory. To je prvotní Ježíšovo poselství. Rostlo v něm postupně. Nejdříve na sebe hleděl jako na posla božího. Později se mu cítil blíže a prohlásil se za Syna božího. Jak se meditací a propojením rozvíjelo vědomí sebe, uvědomil si svoji totožnost s Bohem a mohl tvrdit: „Já a můj Otec jsme jedno.“

Ježíš radil jednomu ze svých nejbližších žáků, Petrovi, aby žil v lásce, neboť láska je Bůh. Člověk může prožívat Boha, jedině když se stane vtělením lásky, která nic nehledá ani neočekává vděčnost, lásky, která se spontánně projevuje obětováním a službou. Když Petr naslouchal těmto Mistrovým výzvám, uvědomil si, že v něm sílí nové štěstí (*joy*) a nový význam tohoto slova. „J“ znamená Ježíš a to písmeno ho vedlo nejdříve k lásce k Ježíši. „O“ znamená ostatní (*others*), které je třeba milovat potom. „Y“ označuje jeho samého (*yourself*), koho je třeba milovat jako posledního. Ale podívejte se, v jakém stavu se dnes člověk nachází. Miluje nejdříve sebe, pak ostatní a Ježíše až naposled.

Když Bůh zaplní mysl, ztrácí projevený svět či příroda, které jsou jen produktem mysli, svoji cenu a člověk, vlna v oceánu, se rozpustí ve svém zdroji. Individuální i všeobecné já splývají v jednotu. Každé náboženství hledá, jak předkládat svoji základní pravdu o Bohu, přírodě a člověku. Tuto skutečnost i cestu lásky, jako prostředek splynutí, zdůrazňuje ve svém základě každé vyznání. Proto musí člověk ctít všechna vyznání a náboženství. Jsou jako majáky, vedoucí poutníky po mnohých stezkách k univerzálnímu absolutnu.

Tři hlavní cesty jsou známé jako *karma*, *bhakti* a *džňána*. V této zemi je mnoho řek, jako Gódávarí, Kršna a Kávéri, které slouží jako kanály, přinášejí životadárnou krev do údolí a plání. Ganga, Jamuná a Sarasvatí symbolizují po celé věky tři duchovní cesty k poznání Boha. Ganga představuje *niškáma karmu* či *karmajógu* (nesobeckou činnost). Jamuná hlásá o slávě boží lásky, neboli cestu *bhakti*. Sarasvatí, která plyne neviděná pod zemí, představuje *džňána márgu*, neboli cestu houževnatého dotazování na skutečnost. Cílem dotazování je objevení Jediného bez druhého – *advaita daršanam džňánam* – jednoty, která se jeví jako rozmanitost. Soutok těchto tří řek shrnuje pro každé dítě v Indii jeho tři povinnosti – nezaujatou službu bližnímu jako nevyhnutelnou povinnost, odevzdání se a oddanost Bohu a dosažení trvalého vědomí Jediného, který se projevuje jako mnohé.

Tělo je chrám boží, a proto se má udržovat, nemá trpět nemocemi a bídou. Nebylo člověku dáno, aby si hověl ve svých sobeckých rozmarech. Ježíš své tělo posvětil tím, že je obětoval za spásu druhých. Tohoto důležitého cíle a povinnosti si byl vědom. S vírou v jednotu lidství stál proti oponentům a kritikům a čelil jejich útokům. Každý světec a prorok, který usiloval o pozvednutí utiskovaných a slepým otevíral oči k jasu Boha a milosti, musel být připraven a byl svolný ke konečné oběti. Když někdo podporuje pravdu a správné jednání, musí očekávat potíže a vítat možnost k obětování všeho, k čemu lne. Základnou je víra v Boha, která ho může zachránit od pádu.

Když Ráma odešel do vyhnanství v pralese, neuvažoval nad strádáním, s nímž se tam setká. Byl tak oddán *dharmě*, že ho události neovlivňovaly. Dovolil, aby dopadaly rány života, aniž by mu ublížily. Pánduovci jsou příkladem, který dokresluje, jak mohou být pohromy a krize překonány vírou v Boha s vyrovnaností, kterou taková víra přináší.

Podobně představoval sílu víry i Ježíš, kázal o ní a nakonec na sebe přijal nejvyšší oběť života. Když jeho žáci začali spílat jeho mučitelům, zvedl hlas, aby je od toho odradil: „Všichni jsou jedno, můj synu! Chovej se ke každému stejně.“ Vizí, kterou dal Pavlovi, proměnil toho, jenž mu zlořečil, v kajícího učedníka plného víry a zanícení.

Sílu k boji se silami zla nabýváme, jen když uvidíme vesmír prostoupený Bohem. Mnoho těch, kteří se po léta modlí a konají poutě, se diví, proč nejsou schopni dosáhnout Boha. Při hledání Boha není nezbytné obcházet svět. Bůh hledá opravdového oddaného. Oddaný, který si je vědom všudypřítomnosti boží, ho nalezne všude. Musí mít pevné přesvědčení, že není žádné místo, kde by Bůh nebyl přítomen. To je pravá známka oddanosti. Meditace a modlitba má hodnotu jako prostředek k očištění sama sebe. Nevedou však k poznání Boha. Nepopsatelnou blaženost dává neochvějná víra v Boha. Nikdo by se neměl otevírat pochybnostem, které podlamují víru.

Moc lásky je nekonečná. Může přemoci cokoli. Když Pán Buddha jednou cestoval, setkal se s démonkou, která ho chtěla zabít. Buddha s úsměvem řekl: „Ty nejsi démon, ty jsi božství! Já tě miluji, i když se chováš jako démon.“ Po těchto láskyplných slovech se démonka proměnila v holubici a odlétla pryč. Láska může změnit i srdce zarytého nepřítele. Takovou univerzální lásku by měl každý rozvíjet. Lidé vyznávají různá světová náboženství – křesťanství, islám, hinduismus, zoroastrismus a podobně. Neměl by mezi nimi být žádný rozdíl nebo nedůvěra, neboť všechna podporují pravdu a *dharmu*.

Guru Nának, aby podpořil jednotu mezi lidmi různých náboženství, začal se společným zpíváním *bhadžanů*, které vytvářejí vibrace harmonie a míru.

Svět je dnes zmaten rozpory a násilím. Mír a blahobyť se objeví jen tehdy, když se lidé obrátí na cestu lásky a morálky a povedou smysluplný život. Hleďte na sebe jako na vtělení lásky a své životy odevzdejte, jako Ježíš, službě bližním.

U příležitosti Vánoc, v Prašánti Nilajam dne 25. prosince 1986